

Om mål och målsättning

Susanne Billander, en av Paradigmmäklarna och en mycket duktig coach i Härnösand, var en av de första som lärde mig att ett mål kunde vara SMART. SMART betyder Specifikt, Mätbart, Accepterat, Realistiskt och Tidsatt. När man säger det låter det nästan för självklart för att vara användbart men förvånansvärt ofta visar det sig att vi låter oss styras mot mål som inte är vare sig det ena eller det andra. Med specifikt menar vi att det skall vara tydligt urskiljbart, definierat och avgränsat. Det betyder ju att mål som "mer demokrati" eller "god folkhälsa" inte fyller kraven. Båda dessa verkar bra tills man upptäcker att det inte finns två personer som menar samma sak. Alltså kan alla, eller ingen, hävda att just det de håller på med innebär att man närmar sig målet.

Att målet är mätbart betyder att man utan större tvivel skall kunna slå fast om man är på väg att uppfylla det.

Ett accepterat mål är naturligtvis ett mål som alla, eller åtminstone de flesta, tycker är eftersträvansvärt.

Realistiskt förklarar sig själv och ett mål är tidsatt när man kan ange en dag (eller ett klockslag) då det skall vara uppnått. I Paradigmmäklarnas filosofi ligger ju också att den tiden skall vara så kort som möjligt.

När man stramar upp sina målformuleringar så att de möter de här kraven uppstår ofta mycket spännande saker. Om målet är "att förhindra och motverka mobbing" kan lösningen mycket väl vara att utveckla en mobbingplan. Du konstaterar ju snabbt att målet "att förhindra och motverka..." inte är SMART. Ett SMART mål måste nästan bli någonting i stil med "Mobbingen av Kalle skall ha upphört på måndag". Det verkligt intressanta är att för den här målformuleringen blir en mobbingplan en ganska konstig lösning. På samma sätt blir "Elsa Svensson skall gå ut ur butiken nöjdare än hon kom in" en helt annan historia än "vi skall ha nöjda kunder". I de flesta fall går det kanske inte att komma så här långt men man kan alltid flytta sig en liten bit till. Det viktiga är inte att man formulerar målet rätt utan att man gör det på ett sådant sätt att man ser tydliga konsekvenser i lösningarna. Framgångsrika företag eller företeelser kännetecknas ofta av att de har SMARTa mål på mycket lokal nivå, vare sig de själva är medvetna om det eller inte.

Detta leder oss till att fundera över alla mål vi ser runt omkring oss. Vissa fyller kraven - andra inte. Arbetslöshet och trafiksäkerhet, lönsamhet och resultat i skolan, integration eller jämställdhet är alla viktiga områden och alla områden där vi ibland uttrycker oss SMART men oftare oSMART. Jag blir allt mer övertygad om att hur vi uttrycker målen är ännu viktigare än vilka mål vi formulerar. Från och med nu läser jag tidningen med SMARTa glasögon...